

RETTENS DOM (Første Afdeling)
28. marts 1996 *

I sag T-60/92,

Muireann Noonan, midlertidigt ansat ved De Europæiske Fællesskabers Domstol, ved **James O'Reilly, SC**, Bar of Ireland, under den skriftlige forhandling, og advokat **Onno Brouwer**, Amsterdam, under den mundtlige forhandling, og med valgt adresse i Luxembourg hos **Fiduciaire Myson SARL**, 1, rue Glesener,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent **John Forman**, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos **Carlos Gómez de la Cruz**, Kommissionens Juridiske Tjeneste, **Wagner-Centret**,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af den af udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve **KOM/C/741** truffne afgørelse, der er meddelt sagsøgeren den 9. juni 1992, om ikke at give hende adgang til udvælgelsesprøven,

har

* Processprog: engelsk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Afdeling)

sammensat af præsidenten, A. Saggio, og dommerne V. Tiili og R. M. Moura Ramos,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 7. februar 1996,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- ¹ Muireann Noonan, der er midlertidigt ansat ved De Europæiske Fællesskabers Domstol, indgav ansøgning til den almindelige udvælgelsesprøve KOM/C/741, der blev afholdt af Kommissionen med henblik på oprettelse af en ansættelsesreserve af engelsksprogede maskinskrivere — C5/C4 (EFT 1991 C 333 A, s. 11 (den engelske version)).
- ² Ved brev af 9. juni 1992 (stævningens bilag C) fik Muireann Noonan meddelelse om udvælgelseskomitéens afslag på hendes ansøgning i henhold til punkt II (Adgangsbetingelser), B (Særlige betingelser), 2 (Krævede kvalifikations- eller eksamensbeviser), i meddelelsen om udvælgelsesprøven; begrundelsen for afslaget var, at hun havde gennemført en universitetsuddannelse og havde opnået en Honours Degree i fransk og italiensk litteratur fra University College i Dublin.

- 3 De ovennævnte bestemmelser i meddelelsen om udvælgelsesprøven var affattet således:

»Ansøgere, som

i) har et eksamensbevis, der giver adgang til A- eller LA-udvælgelsesprøver (se oversigten som bilag til vejledningen)

ii) befinder sig på sidste år af den under punkt i) omhandlede uddannelse,

har ikke adgang til udvælgelsesprøven. Sådanne ansøgere vil blive udelukket fra udvælgelsesprøven, og/eller de i vedtægten fastsatte disciplinære foranstaltninger vil senere blive truffet over for dem.«

For så vidt angår de i Irland udstedte eksamensbeviser gælder der i henhold til ovennævnte oversigt, som er et bilag til »Vejledning for ansøgere, der ønsker at deltage i en fælles udvælgelsesprøve for flere institutioner eller i en almindelig udvælgelsesprøve afholdt af Kommissionen« (herefter »vejledningen«) — ligeledes offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* 1991 C 333 A foran den omhandlede meddelelse om udvælgelsesprøve — et krav om en University Degree som betingelse for adgang til udvælgelsesprøver på A- eller LA-niveau.

- 4 På grundlag af disse omstændigheder har Muireann Noonan ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 21. august 1992 anlagt sag med påstand om annullation af udvælgelseskomitéens førnævnte afgørelse om ikke at give hende adgang til prøven. Hun har herunder gjort gældende, at de nævnte bestemmelser i meddelelsen om udvælgelsesprøve, der er anført som begrundelse for afslaget, er ulovlige.

- 5 Kommissionen nedlagde den 23. december 1992 påstand om sagens afvisning og gjorde til støtte herfor gældende, at en tjenestemand ikke som grundlag for et søgsmål til prøvelse af en afgørelse fra en udvælgelseskomité kan påberåbe sig påståede mangler ved en meddelelse om udvælgelsesprøve, når han ikke rettidigt har anfægtet de bestemmelser i meddelelsen, som han anser for at udgøre et klagepunkt i forhold til ham.

- 6 Ved dom af 16. september 1993, sag T-60/92, Noonan mod Kommissionen (Sml. II, s. 911), forkastede Retten (Fjerde Afdeling) afvisningspåstanden og antog i det hele den af Muireann Noonan anlagte sag til realitetsbehandling.
- 7 Kommissionen iværksatte den 19. november 1993 appel til prøvelse af denne dom, og ved Domstolens dom af 11. august 1995, sag C-448/93 P, Kommissionen mod Noonan (Sml. I, s. 2321), blev appellen forkastet.
- 8 Under behandlingen af appelsagen fortsatte den skriftlige forhandling ved Retten og blev afsluttet den 30. september 1994. På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Første Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål i retsmødet den 7. februar 1996. Ved retsmødets slutning erklærede retsformanden den mundtlige forhandling for afsluttet.

Parternes påstande

- 9 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Kommissionens afgørelse af 9. juni 1992, hvorved sagsøgerens ansøgning til den almindelige udvælgelsesprøve KOM/C/741 blev afslået, annulleres.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.
- Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Realiteten

- 10 Til støtte for påstandene og for, at de bestemmelser i meddelelsen om udvælgelsesprøve, som er anført som begrundelse for afslaget, er ulovlige, har sagsøgeren fremført fem anbringender. Disse støttes på en tilsidesættelse af artikel 27, stk. 1, og artikel 5, stk. 1, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herafter »vedtægten«), en tilsidesættelse af artikel 1, stk. 1, i bilag III til vedtægten, en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og en krænkelse af erhvervsfriheden.
- 11 Retten finder det hensigtsmæssigt at behandle argumentationen vedrørende de fire første anbringender samlet, og anbringenderne gennemgås nedenfor i den af parterne angivne rækkefølge.

Sammenfatning af parternes argumentation

Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 27, stk. 1

- 12 Sagsøgeren har anført, at selv om ansættelsesmyndigheden utvivlsomt har et skøn ved fastlæggelsen af de kvalifikationer, der kræves ved besættelsen af en stilling, er reglen om at udelukke ansøgere, som har et eksamensbevis, der giver adgang til A- eller LA-udvælgelsesprøver (eller befinder sig på sidste år af en sådan uddannelse), i strid med vedtægtens artikel 27. Der er således ingen sammenhæng mellem reglen og spørgsmålet om, hvorvidt disse ansøgere er egnede til at udføre de til den pågældende kategori svarende funktioner (jf. Rettens dom af 8.11.1990, sag T-56/89, Bataille m.fl. mod Parlamentet, Sml. II, s. 597, præmis 48). I dette tilfælde er der tale om kategori C, som omfatter udøvende funktioner, der kræver realskoleuddannelse eller hermed ligestillet uddannelse eller faglige kundskaber (vedtægtens artikel 5, stk. 1, fjerde afsnit). En persons evne til at udføre bestemte opgaver påvirkes således ikke af, at vedkommende har opnået kvalifikationer eller en erfaring, der ligger ud over og ikke står i forbindelse med de kvalifikationer, som kræves for at udføre disse opgaver.

- 13 Endvidere har sagsøgeren anført, at den omstændighed, at hun har en universitetsuddannelse, under alle omstændigheder ikke i det konkrete tilfælde kan have nogen indflydelse på hendes evne til at udføre de funktioner, der svarer til kategori C, idet hun i lang tid har arbejdet som maskinskriver ved Domstolen. Kommissionen har således klart tilsidesat vedtægtens artikel 27, da den tog hensyn til eksamensbeviset ved vurderingen af sagsøgerens ansøgning.
- 14 Kommissionen har anført, at hvis den gav ansøgere med en universitetsuddannelse adgang til udvælgelsesprøver for kategori C, ville dette have flere negative følger for en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af sekretariatsfunktionerne (jf. nedenfor, præmis 16, 18 og 20). Når henses hertil og til det vide skøn, Kommissionen har ved fastlæggelsen af kvalifikationskravene ved ansættelser, må den være berettiget til at se bort fra denne gruppe af ansøgere ved udvælgelsesprøver af den omhandlede karakter uden dermed at tilsidesætte vedtægtens artikel 27. Kommissionen har dog tilføjet, at dette ikke nødvendigvis kan overføres til andre institutioner, hvor der på grund af strukturen og antallet af ansatte i kategori C kan være grund til at føre en anden politik end i Kommissionen.
- 15 Hertil har sagsøgeren som en generel bemærkning anført, at Kommissionens argumenter vedrørende hensynet til en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af sekretariatsfunktionerne ikke bygger på konkrete erfaringer. I øvrigt følger hverken Europa-Parlamentet, Domstolen eller Revisionsretten Kommissionens politik, således som denne kommer til udtryk i de anfægtede bestemmelser i meddelelsen om udvælgelsesprøve.
- 16 Som det første led i argumentet vedrørende en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af sekretariatsfunktionerne har Kommissionen anført, at såfremt man accepterer ansøgere med en universitetsuddannelse, som er bedre i stand til at udtrykke sig end de øvrige ansøgere, vil de sidstnævntes chance for at bestå blive mindre, eller måske vil de slet ikke bestå, selv om de fuldt ud opfylder Kommissionens krav med hensyn til de omhandlede opgaver. Det ændrer ikke herved, at der på et givet tidspunkt kan findes et overskud af »overkvalificerede« ansøgere.

- 17 Sagsøgeren har hertil anført, at det hverken på grund af adgangsbetingelserne til den omhandlede udvælgelsesprøve eller på grund af karakteren af prøverne kan fastslås, at den af Kommissionen påpegede risiko findes.
- 18 Kommissionen har for det andet anført, at de pågældende tjenestemænd, når de først er ansat i kategori C, netop på grund af deres universitetsuddannelse før eller siden vil kunne føle sig frustrerede over til stadighed dagligt at skulle udføre de til denne kategori hørende opgaver, hvilket de er ansat til. Dette vil kunne have negative følger for deres eget arbejde, det arbejde, som udføres af kolleger i kategori C, der ikke har en universitetsuddannelse, og generelt for stemningen i den enhed, hvor de arbejder. En undersøgelse, som Kommissionen foretog i 1992 (dok. IX/621/92 med overskriften »Secretarial Staff at the Commission« (bilag til duplikken)) vedrørende forholdene for de ansatte i Kommissionens sekretariatsfunktioner — og disse forhold har ikke ændret sig siden da — viser således, at de tjenestemandsansatte sekretærer, der har et højt kvalifikationsniveau på grund af de strenge krav, som stilles ved udvælgelsesprøverne, føler en frustration, fordi den funktion, de har i forbindelse med Kommissionens opgaver og inden for dens struktur (maskinskrivning og forholdsvis enkle arbejdsopgaver), ikke kræver et så højt niveau. Denne frustration fører hurtigt til manglende motivation, og de pågældende tjenestemænd ønsker derfor at forlade de klassiske sekretariatsfunktioner for at få opgaver, der indebærer et større ansvar og større selvstændighed. Kommissionen har i denne forbindelse anført, at det på årsbasis kun er et meget begrænset antal tjenestemænd, der efter en intern udvælgelsesprøve kan blive forfremmet til kategori B. Problemerne med »frustration« og »manglende motivation« hos de ansatte i kategori C vil blive meget større, hvis ansøgere med en universitetsuddannelse også skal have adgang til udvælgelsesprøver for denne kategori. Sagsøgeren har ifølge Kommissionen ikke påvist, på hvilken anden måde end ved den fremgangsmåde, hun anfægter, man effektivt kan undgå personer, der senere vil kunne blive skuffede over deres arbejde.
- 19 Sagsøgeren har heroverfor anført, at det ikke er godtgjort, at tjenestemænd i kategori C, der har en universitetsuddannelse, snarere skulle blive frustrerede end kolleger, som ikke har en sådan uddannelse. Frustrationen er et spørgsmål om det enkelte menneske, og det drejer sig om at vurdere personen, vedkommendes natur og curriculum vitae, og mere generelt må det vurderes, hvilken betydning vedkommende tillægger sit eksamensbevis i forhold til karrieren og sine ikke-erhvervsmæssige aktiviteter og interesser. Der må i denne forbindelse sondres

mellem almindennende og erhvervsrettede uddannelser. Endvidere kan valget af en stilling i et internationalt og flersproget miljø bero på, at vedkommende foretrækker dette frem for en stilling på højere niveau i oprindelsesstaten, navnlig når der er tale om en medlemsstat beliggende i Fællesskabets periferi. Der må også tages hensyn til de forskellige forhold, der gør sig gældende i medlemsstaterne med hensyn til beskæftigelsessituationen, den sociale position, som knytter sig til forskellige stillinger, og arbejdsomkostningerne. Undersøgelsen af disse forhold vil kunne ske under den samtale, der er omhandlet i meddelelsen om udvælgelsesprøve, eller som led i yderligere prøver, som den pågældende institution vil kunne foreskrive.

- 20 For det tredje har Kommissionen henvist til de virkninger, ansættelsen af ansøgere med en universitetsuddannelse vil kunne have for den jobmæssige udvikling for de øvrige tjenestemænd i kategori C. Med hensyn til (den mere og mere begrænsede) mulighed for at få adgang til en intern udvælgelsesprøve med henblik på forfremmelse til kategori B vil ansøgere med en universitetsuddannelse have større chancer eller endda en »uberettiget« fordel i forhold til de øvrige kolleger. En kvalifikation, som består i, at vedkommende har et eksamensbevis, er på grund af sin objektive karakter lettere at vurdere end den erfaring, der er opnået i tjenesten, hvor der nødvendigvis bliver tale om vurdering af subjektive forhold. Når Kommissionen ansætter tjenestemænd i kategori C, er det med henblik på, at de i hele deres karriere skal udføre de funktioner, som hører til denne kategori, og ikke med henblik på, at de i kraft af deres ansættelse skal kunne få en stilling, der svarer bedre til deres kvalifikationer. Endvidere vil en tilsvarende fordel af de samme grunde kunne gøre sig gældende ved forfremmelser inden for kategori C. Kommissionen forsøger imidlertid at give tjenestemænd i denne kategori mulighed for at avancere på lige vilkår.

- 21 Sagsøgeren har anført, at den »uberettigede« fordel, som tjenestemænd i kategori C, der har en universitetsuddannelse, ifølge Kommissionen skulle have ved interne udvælgelsesprøver for kategori B, kun gør sig gældende, hvis Kommissionen ved denne type udvælgelsesprøver med urette tillægger et eksamensbevis større vægt end den erfaring, der er opnået i tjenesten. Med hensyn til forfremmelse af tjene-

stemænd i kategori C har sagsøgeren i retsmødet tilføjet, at Kommissionen selv må fastsætte rimelige kriterier. Den er ikke forpligtet til systematisk at foretrække personer med en universitetsuddannelse.

Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 5, stk. 1

- 22 Sagsøgeren har anført, at den pågældende institution skal sikre sig, at de krav, der stilles for at få adgang til en almindelig udvælgelsesprøve, svarer til de opgaver, som personer, der består udvælgelsesprøven, senere vil skulle udføre. Det ræsonnement, der ligger til grund for, at Retten har fortolket begrebet faglige kundskaber i vedtægtens artikel 5, stk. 1, på grundlag af formålene med den pågældende udvælgelsesprøve (dom af 22.5.1990, sag T-50/89, Sparr mod Kommissionen, Sml. II, s. 207, præmis 18), finder tilsvarende anvendelse med hensyn til de kvalifikationskrav, der stilles til ansøgerne (Domstolens dom af 6.7.1988, sag 181/87, Agazzi Léonard mod Kommissionen, Sml. s. 3823, præmis 27).
- 23 Kommissionen har anført, at der i artikel 5 er en opdeling af personalet i fire særskilte kategorier. I dette system følger kategori C efter kategori A og B, og systemet indebærer, at der stilles specifikke kvalifikationskrav til hver af kategorierne. Med hensyn til stillinger i kategori C er der en snæver forbindelse mellem de kvalifikationskrav, der stilles til ansøgerne, og den forpligtelse, der gælder for dem til at udføre de pågældende opgaver, når de bliver ansat. Kommissionen har derfor ret og pligt til at nægte ansøgere, der opfylder betingelserne for at blive ansat i kategori A eller sprog tjenesten, adgang til udvælgelsesprøver for kategori C. Kommissionen har i retsmødet tilføjet, at for så vidt angår kategori C indeholder artikel 5, der findes i vedtægtens »almindelige bestemmelser«, ikke blot de mindstekrav, der stilles med hensyn til uddannelse, men efter bestemmelsen er det udelukket, at personer med en universitetsuddannelse kan deltage i udvælgelsesprøver for denne kategori. Bestemmelser afspejler dermed Kommissionens behov for at have en klart fastlagt personalestruktur.

Tilsidesættelse af artikel 1, stk. 1, i bilag III til vedtægten

- 24 Sagsøgeren har anført, at det kan udledes af artikel 1, stk. 1, i bilag III, at spørgsmålet om, hvorvidt eventuelle adgangskrav ved en udvælgelsesprøve er lovlige, må vurderes dels på grundlag af denne bestemmelse, dels på grundlag af bestemmelserne i vedtægten (ovennævnte dom i sagen Bataille m.fl. mod Parlamentet, præmis

45 og 46). Med hensyn til artikel 1, stk. 1, er der ifølge sagsøgeren ikke i denne bestemmelse grundlag for fra udvælgelsesprøven at udelukke ansøgere, som har eksamensbeviser, der ikke har nogen forbindelse med de til den pågældende stilling knyttede opgaver. I stk. 1, litra d), henvises der således alene til de til stillingen nødvendige diplomer. Der er heller i vedtægtens bestemmelser grundlag for at udelukke sådanne ansøgere. Da fastsættelsen af den anfægtede bestemmelse ikke falder inden for den skønsbeføjelse, der følger af artikel 1 i bilag III, og som er det eneste skøn, der tilkommer sagsøgte, kan der ikke tillægges sagsøgtes indvendinger med hensyn til egnetheden hos ansøgere, som er omfattet af denne bestemmelse, men som opfylder betingelserne i litra d), nogen betydning (dommen i sagen Bataille m.fl. mod Parlamentet, præmis 59 og 60).

- 25 Kommissionen har anført, at når artikel 1, stk. 1, litra d), i bilag III fortolkes på baggrund af vedtægtens artikel 5, og når henses til institutionernes behov for at have personale, som på bedste måde kan udføre de af kategori C omfattede arbejdsopgaver, følger det af bestemmelsen, at der er en klar forbindelse mellem på den ene side de diplomer og kvalifikationsbeviser eller den praktiske erfaring, der kræves, og på den anden side den stilling, der skal besættes. Af denne stillingstypes faste karakter følger det både, hvilke eksamensbeviser og hvilken erhvervsmæssig erfaring der kræves, og hvilke eksamensbeviser (eller hvilken erfaring) der medfører, at ansøgningen må afslås.

Tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet

- 26 Sagsøgeren har anført, at ligebehandlingsprincippet, hvis væsentlige betydning i de fællesskabsretlige bestemmelser om tjenestemænd fremgår klart af vedtægtens artikel 5, stk. 3, indebærer, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, medmindre en forskellig behandling er begrundet i objektive forskelle af en vis vægt (Domstolens dom af 13.7.1962, forenede sager 17/61 og 20/61, Klöckner-Werke og Hoesch mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 331, org. ref.: Rec. s. 615, på s. 652, og af 12.3.1987, sag 215/85, Raiffeisen, Sml. s. 1279, præmis 23). For at afgøre, om der foreligger sådanne objektive forskelle, må der ifølge sagsøgeren tages hensyn til de formål, som institutionen lovligt kan fremme inden for det pågældende område (Domstolens dom af 15.1.1985, sag 250/83, Finsider mod Kommissionen, Sml. s. 131, præmis 8).

- 27 Når henses til disse kriterier, finder sagsøgeren, at den anfægtede betingelse er uforenelig med ligebehandlingsprincippet. Bortset fra, at de ansøgere, som er omfattet

af betingelsen, har en universitetsuddannelse, befinder de sig i samme situation som alle andre ansøgere, der opfylder de krav, som kan stilles til dem i henhold til artikel 1, stk. 1, i bilag III til vedtægten. Det er ikke begrundet i objektive forskelle, at disse ansøgere behandles anderledes end de øvrige ansøgere, herunder ansøgere, der har gået på et universitet, men som ikke har opnået et eksamensbevis. Den omstændighed, at de har en universitetsuddannelse, har således ingen betydning for deres evne til at udføre de opgaver, der vil påhvile dem som tjenestemænd i kategori C.

- 28 Ifølge sagsøgeren indebærer den anfægtede betingelse også på andre punkter en forskelsbehandling. For det første medfører betingelsen en vilkårlig forskelsbehandling mellem personer, som har et eksamensbevis fra et universitet, når de indgiver deres ansøgning, og personer, som først opnår et sådant bevis, efter at de er blevet opført på en reserveliste eller udnævnt til tjenestemænd. For det andet indebærer betingelsen, at ansøgere fra stater beliggende i Fællesskabets periferi ubegrundet stilles ringere end ansøgere fra mere centralt beliggende lande, idet en universitetsuddannelse for den førstnævnte gruppe kan være en af de få effektive måder til at opnå de fornødne sprogkundskaber.
- 29 Kommissionen har anført, at den anfægtede betingelse ikke er i strid med ligebehandlingsprincippet. Med hensyn til sammenligningen mellem sagsøgeren og ansøgere uden en universitetsuddannelse har Kommissionen anført, at en sådan uddannelse medfører, at ansøgernes kvalifikationer er uforenelige med karakteren af de opgaver, der skal udføres, hvorfor ansættelse af ansøgere, der befinder sig i denne situation, vil have negative virkninger for Kommissionens mulighed for at tilrettelægge sekretariatfunktionerne på en hensigtsmæssig måde. Bortset fra særlige tilfælde (f.eks. at vedkommende opnår et eksamensbevis efter optagelsen på reservelisten) må man derfor fastholde det princip, at ansøgere, der har afsluttet en universitetsuddannelse, ikke bør ansættes til i hele deres karriere at udføre udøvende funktioner.
- 30 Med hensyn til at ansøgere fra medlemsstater beliggende i Fællesskabets periferi, som anført af sagsøgeren, skulle blive stillet ringere, har Kommissionen anført, at der ikke foreligger noget, der underbygger sagsøgerens opfattelse, og at sagsøgeren i øvrigt ikke har fremført noget bevis herfor.

Rettens bemærkninger

- 31 Det bemærkes, at sagsøgerens argumentation til støtte for de fire anbringender, der er gennemgået ovenfor, i det væsentlige vedrører et enkelt anbringende. Sagsøgeren gør således gældende, at Kommissionen skulle have behandlet ansøgere med en universitetsuddannelse på samme måde som ansøgere, som, bortset fra at de ikke har en sådan uddannelse, befinder sig i samme situation som førstnævnte gruppe. Med dette anbringende gøres det derved gældende, at den anfægtede betingelse i meddelelsen om udvælgelsesprøve er i strid med ligebehandlingsprincippet, som udtrykkeligt er påberåbt i forbindelse med det fjerde anbringende. Retten finder herefter at burde behandle alle argumenter vedrørende dette anbringende på grundlag af dette princip, hvis overholdelse er en afgørende forudsætning for, at de forskellige led i en udvælgelsesprøve er lovlige (Rettens dom af 16.10.1990, sag T-132/89, Gallone mod Rådet, Sml. II, s. 549, præmis 35).
- 32 Ligebehandlingsprincippet indebærer bl.a., at to persongrupper, hvis retlige og faktiske situation ikke adskiller sig væsentligt fra hinanden, ikke må behandles forskelligt (jf. Rettens dom af 7.2.1991, forenede sager T-18/89 og T-24/89, Tagaras mod Domstolen, Sml. II, s. 53, præmis 68). Da Kommissionen har behandlet ansøgere, der har en universitetsuddannelse, anderledes end ansøgere, som ikke har en sådan uddannelse, må det undersøges, om der er en væsentlig forskel mellem disse to grupperes retlige og faktiske situation.
- 33 Ved denne sammenligning må der tages hensyn til det generelle princip i vedtægtens artikel 27, stk. 1, som er påberåbt til støtte for det første anbringende, og hvorefter det ved ansættelse skal tilstræbes, at institutionen sikres medarbejdere, der opfylder de højeste krav til kvalifikationer, indsats og integritet. Det er bl.a. på grundlag af dette princip, at Kommissionen af flere grunde mener at kunne sondre mellem de to nævnte grupper.
- 34 Inden disse grunde undersøges nærmere, bemærkes indledningsvis, at der ikke teknisk er grundlag for at fastslå, at den omstændighed, at en ansøger har en univer-

sitetsuddannelse, forhindrer vedkommende i at udføre de opgaver, som de ledige stillinger indebærer, eller at denne omstændighed skulle have en negativ indvirkning på kvaliteten af den pågældendes arbejde og indsats. Betingelserne i artikel 27 gør det således ikke muligt af denne grund at nægte en sådan ansøger adgang til udvælgelsesprøven.

- 35 Hvad angår enkelthederne i de grunde, Kommissionen har anført, vedrører disse for det første de beskæftigelsesmæssige muligheder for de ansøgere, der ikke har en universitetsuddannelse, dvs. deres muligheder for at bestå den omhandlede udvælgelsesprøve (jf. ovenfor, præmis 16) og deres muligheder for, når de først er ansat, at blive forfremmet eller bestå en intern udvælgelsesprøve med henblik på at overgå fra kategori C til kategori B (jf. ovenfor, præmis 20). For det andet har Kommissionen anført, at den ønsker at undgå de negative følger af en eventuel frustration hos personer med en universitetsuddannelse, når henses til karakteren af de daglige opgaver, de skal udføre efter ansættelsen, både hvad angår deres eget arbejde og deres kollegers arbejdsvilkår (jf. ovenfor, præmis 18). Disse grunde vil blive behandlet i den anførte rækkefølge.
- 36 Kommissionen har anført, at hvis den ikke udelukkede ansøgere med en universitetsuddannelse, vil de øvrige ansøgers chance for at bestå blive mindre, eller måske vil de slet ikke bestå. Dette argument kan ikke tiltrædes, idet det ikke herved bestrides, at ansøgerne i den første af de to grupper kan udføre de fremtidige opgaver for dem, der består udvælgelsesprøven, på samme måde som de øvrige ansøgere og opfylder betingelsen i vedtægtens artikel 27, stk. 1.
- 37 Til støtte for at personer med en universitetsuddannelse har en fordel ved forfremmelser inden for kategori C og ved interne udvælgelsesprøver for kategori B, har Kommissionen anført, at en kvalifikation, som består i, at vedkommende har et eksamensbevis, på grund af sin objektive karakter er lettere at vurdere end den erfaring, der er opnået i tjenesten, hvor der nødvendigvis bliver tale om vurdering af subjektive forhold. Dette argument kan heller ikke tiltrædes. For det første skal ansættelsesmyndigheden ved forfremmelser og interne udvælgelsesprøver fastsætte de kriterier, hvorefter ansøgerne vurderes, ud fra tjenestens interesser (jf. med hensyn til forfremmelser Domstolens dom af 5.2.1987, sag 306/85, Huybrechts mod Kommissionen, Sml. s. 629, præmis 10, og med hensyn til interne udvælgelsesprøver den ovennævnte dom i sagen Agazzi Léonard mod Kommissionen, præmis 27,

32 og 33). På samme måde som Kommissionen ikke ved en almindelig udvælgelsesprøve kan udelukke personer, der er omfattet af den anfægtede betingelse, med den begrundelse, at de har større chancer for at bestå end de øvrige ansøgere (jf. foranstående præmis), kan den heller ikke udelukke dem med den begrundelse, at de i Kommissionen har udsigt til en bedre jobmæssig udvikling end de øvrige ansøgere. For det andet har Kommissionen ikke fremført oplysninger, på grundlag af hvilke det kan fastslås, at tjenestens interesser ved forfremmelser og de omhandlede interne udvælgelsesprøver tilsiger, at der fastsættes et kriterium, hvorefter der tages hensyn til, om vedkommende har en universitetsuddannelse. Med hensyn til forfremmelser må det derimod fastslås, at der er tale om andre kriterier ved sammenligningen af fortjenester for de tjenestemænd, der kan forfremmes, navnlig hvorledes tjenestemændene i almindelighed har udført deres arbejdsopgaver (Domstolens dom af 17.3.1983, sag 280/81, Hoffmann mod Kommissionen, Sml. s. 889, præmis 9 og 10).

38 Endvidere har Kommissionen anført, at personer med en universitetsuddannelse, når de først er ansat, på grund af misforholdet mellem deres uddannelsesniveau og de daglige opgaver, de skal udføre som tjenestemænd i kategori C ved Kommissionen, før eller siden vil kunne føle sig frustrerede, hvilket vil kunne have negative følger for deres eget arbejde og for kollegernes arbejdsvilkår.

39 Det må fastslås, at Kommissionen med dette argument bestrider, at de af den anfægtede betingelse omfattede personer, både hvad angår deres indsats og kvaliteten af deres arbejde og hvad angår forholdet til kollegerne på arbejdspladsen, kan udføre deres funktioner på tilsvarende måde som personer i samme kategori, der ikke har en universitetsuddannelse. Da den omstændighed, at en ansøger har en universitetsuddannelse, imidlertid ikke som udgangspunkt forhindrer vedkommende i at udføre de opgaver, der henhører under kategori C, på samme måde som andre tjenestemænd i denne kategori (jf. ovenfor, præmis 34), må Kommissionen godtgøre, at dens opfattelse er korrekt. Dette må ske på grundlag af oplysninger, der kan efterprøves, og på grundlag af hvilke det ikke blot kan fastslås, at den risiko, Kommissionen mener at stå overfor, faktisk består og har reel betydning for

tjenestens interesser, men også, at den specifikt vedrører det forhold, at der i kategori C ansættes ansøgere med en universitetsuddannelse. Det bemærkes herved, at i forbindelse med ansættelsesproceduren har udvælgelsesprøven, som er det første led, en anden funktion end prøvetiden. Udvælgelsesprøven er udformet således, at den gør det muligt at udvælge ansøgerne på grundlag af generelle og skønsmæssigt fastsatte kriterier, mens prøvetiden har til formål at gøre de muligt for administrationen at foretage en mere konkret bedømmelse af ansøgerens evne til at udføre bestemte opgaver, hans indstilling til arbejdet samt af hans tjenstlige indsats (Domstolens dom af 17.11.1983, sag 290/82, Tréfois mod Domstolen, Sml. s. 3751, præmis 24, og Rettens dom af 1.4.1992, sag T-26/91, Kupka-Floridi mod ØSU, Sml. II, s. 1615, præmis 43).

40 Retten finder, at de oplysninger, Kommissionen har fremført som begrundelse for den omhandlede betingelse, ikke opfylder de netop beskrevne krav.

41 Navnlig har Kommissionen ikke kunnet henvise til konkrete erfaringer på området. I retsmødet oplyste Kommissionens repræsentant derimod, at så vidt han vidste, havde Kommissionen aldrig givet ansøgere med en universitetsuddannelse adgang til udvælgelsesprøver for kategori C. I øvrigt er der ikke i den undersøgelse, Kommissionen har foretaget, og som er fremlagt som bilag til duplikken (jf. ovenfor, præmis 18), blandt de problemer, der foreligger på dette område, en omtale af konkrete erfaringer med ansættelse af personer med et sådant uddannelsesniveau i kategori C. Kommissionen har heller ikke henvist til en relevant erfaring i andre af Fællesskabets institutioner og har ikke konkret kunnet forklare, hvorfor visse af institutionerne ikke har fundet det nødvendigt at følge dens politik. Det er i denne forbindelse ikke en tilfredsstillende forklaring, at deres opgaver og administrative struktur kan afvige fra Kommissionens, og at de beskæftiger et relativt begrænset antal tjenestemænd i kategori C.

42 Det kan heller ikke på grundlag af oplysningerne i sagen fastslås, at Kommissionen lovligt kunne opstille en prognose over virkningerne af at ansætte personer med en universitetsuddannelse i kategori C. Det fremgår ganske vist af den nævnte undersøgelse, at der er en vis frustration på grund af misforholdet mellem det høje kvalifikationsniveau, som tjenestemandsansatte sekretærer har, på grund af de strenge

krav, der stilles ved udvælgelsesprøverne, og karakteren af deres funktioner, som står i forbindelse med Kommissionens opgaver og administrative struktur. Undersøgelsen indeholder imidlertid ikke nogen analyse af denne situations konkrete indvirkning på den måde, hvorpå de pågældende tjenestemænd i videste forstand udfører deres arbejde. Endvidere bemærkes, at selv om det ikke kan udelukkes, at den omstændighed, at en tjenestemand har en universitetsuddannelse, af de grunde, der er anført i undersøgelsen, i særlige tilfælde kan have negative følger for hans indstilling til arbejdet, hans tjenstlige indsats eller for kollegernes arbejdsvilkår, afhænger dette imidlertid af en række yderligere faktorer af objektiv (f.eks. uddannelsens art) og subjektiv karakter (bl.a. den betydning vedkommende tillægger uddannelsen i forhold til sin erhvervsmæssige karriere). Kommissionen kan derfor ikke tilstrækkelig pålideligt og præcist opstille en prognose, som kan underbygge dens opfattelse og således begrunde, at der opstilles et generelt og skønsmæssigt fastsat kriterium som omhandlet i den nævnte retspraksis.

- 43 Endelig ændrer det ikke ved, at den anfægtede betingelse er i strid med vedtægtens artikel 27, stk. 1, at ansættelsesmyndigheden — således som Kommissionen har fremhævet — ved fastsættelsen af betingelserne for at deltage i en udvælgelsesprøve har et vidt skøn. Det valg, der må foretages ved udøvelsen af dette skøn, skal således altid foretages på grundlag af de krav, der stilles til den pågældende stilling, og mere generelt under hensyntagen til tjenestens interesser (jf. ovennævnte dom i sagen Gallone mod Rådet, præmis 27). Kommissionen har i dette tilfælde ikke godtgjort, at der er en sammenhæng mellem den anfægtede betingelse og disse krav og tjenestens interesser.
- 44 Den anfægtede betingelse i meddelelsen om udvælgelsesprøve og dermed den anfægtede afgørelse må herefter anses for ulovlige, idet de er i strid med ligebehandlingsprincippet sammenholdt med vedtægtens artikel 27.
- 45 Vedtægtens artikel 5, stk. 1, og artikel 1, stk. 1, i bilag III til vedtægten ændrer ikke herved.

- 46 Med hensyn til vedtægtens artikel 5, stk. 1, bemærkes, at de betingelser om uddannelse og erfaring, der heri fastlægges for de forskellige personalekategorier, angiver de mindstekrav, der efter den pågældende stillings art stilles til en tjenestemand i den hertil svarende lønklasse, men bestemmelsen vedrører herudover ikke ansættelsesbetingelserne, der er reguleret i vedtægtens artikel 27-34 (jf. Domstolens dom af 5.4.1979, sag 117/78, Orlandi mod Kommissionen, Sml. s. 1613, præmis 15 og 16, og af 28.4.1983, sag 143/82, Lipman mod Kommissionen, Sml. s. 1301, præmis 7, og Rettens dom af 7.2.1991, sag T-2/90, Ferreira de Freitas mod Kommissionen, Sml. II, s. 103, præmis 54, og af 3.3.1994, sag T-82/92, Cortes Jimenez m.fl. mod Kommissionen, Sml. Pers. II, s. 237, præmis 20). Det følger heraf, at artikel 5, stk. 1, i modsætning til, hvad Kommissionen har anført, hverken foreskriver eller åbner mulighed for, at der anvendes en betingelse, der indebærer, at visse ansøgere udelukkes fra en udvælgelsesprøve alene med den begrundelse, at de har en uddannelse over et vist niveau, som f.eks. er fastlagt på grundlag af det mindstekrav, der gælder for en kategori, som ligger over den af udvælgelsesprøven omfattede kategori.
- 47 Det samme gælder med hensyn til artikel 1, stk. 1, i bilag III til vedtægten, herunder bestemmelsens litra d), på grundlag af hvilken Kommissionen mener at kunne drage konklusioner svarende til dem, den har anført i forbindelse med vedtægtens artikel 5, stk. 1. Det må fastslås, at den anfægtede betingelse ikke vedrører de »til de stillinger, der skal besættes, nødvendige diplomer og andre kvalifikationsbeviser«, jf. herved den nævnte bestemmelse, men derimod eksamensbeviser, som — hvis ansøgeren er i besiddelse heraf — udelukker vedkommende fra udvælgelsesprøven. Endvidere bemærkes, at mens der i denne bestemmelse fastlægges et af de afsnit, som skal være i alle meddelelser om udvælgelsesprøve, fastsættes der ikke nærmere regler med hensyn til ansættelsesmyndighedens valg vedrørende det præcise indhold ved en given udvælgelsesprøve (jf. ovennævnte dom i sagen Lipman mod Kommissionen, præmis 7). Kommissionens ovennævnte argument må således forkastes.
- 48 Herefter, og idet det ikke er nødvendigt at tage stilling til de anbringender, sagsøgeren har fremført om tilsidesættelse af andre bestemmelser eller principper, herunder krænkelse af erhvervsfriheden, må den anfægtede afgørelse annulleres, idet den er i strid med ligebehandlingsprincippet sammenholdt med vedtægtens artikel 27.

Sagens omkostninger

- 49 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har tabt sagen og dømmes derfor i overensstemmelse med sagsøgerens påstand til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Afdeling)

- 1) Afgørelsen, hvorved udvælgelseskomitéen for den almindelige udvælgelsesprøve KOM/C/741 nægtede sagsøgeren adgang til at deltage i udvælgelsesprøven, annulleres.
- 2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Saggio

Tiili

Moura Ramos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. marts 1996.

H. Jung

A. Saggio

Justitssekretær

Præsident